

Samenvatting

In de Regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis Zuid-Limburg is de ambitie opgenomen om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en zo de cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie, te doorbreken. Handle with Care heeft als doel kinderen die thuis een huiselijk geweldsincident meemaken, snel op school sociale steun te bieden. Dit is belangrijk om de korte- en langetermijneffecten van stress te verminderen. Handle with Care is ook een samenwerking tussen alle gemeenten in Zuid-Limburg, betrokken schoolstichtingen van het primair onderwijs en Veilig Thuis. Door het ondertekenen geeft het college invulling aan de ambitie uit de regiovisie om de schadelijke gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling te beperken.

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten tot het aangaan van het Convenant Handle with Care Zuid-Limburg en de daarbij horende financiële bijdrage vanuit de gemeente Maastricht als centrumgemeente.

Beslispunten

1. Besluiten tot het aangaan van het Convenant Handle with Care Maastricht Heuvelland en het machtigen van wethouder Bastiaans om dit te ondertekenen;
2. De uitvoering van Handle with Care namens de gemeenten in Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek te financieren uit de structurele extra decentralisatie uitkering Vrouwenopvang.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 26 september 2023:

Conform

1. Aanleiding

Handle with Care

Handle with Care heeft als doel kinderen die thuis een huiselijk geweldsincident meemaken snel op school sociale steun te bieden. Deze steun is belangrijk om de korte- en langetermijneffecten van stress te verminderen. Als kinderen thuis geweld meemaken en de politie is na een melding aan de deur gekomen, weten de leerkrachten op school vaak van niets, of ze horen pas veel later dat er iets aan de hand is. In de samenwerking Handle with Care wordt bij een incident van huiselijk geweld, zo spoedig mogelijk een signaal aan de school van het kind gegeven. De leerkracht heeft vervolgens een signalerende rol en kan dan op eenvoudige wijze het kind steunen. Bijvoorbeeld als het kind vanwege het geweldsincident te laat komt of zijn huiswerk niet af heeft. Aandacht door kleine gebaren maken voor een kind in de knel een groot verschil. Dat is de kracht van Handle with Care.

Handle with Care is mogelijk door de samenwerking tussen Veilig Thuis Zuid-Limburg, gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen en Heerlen (afdelingen Leerplicht) en alle betrokken onderwijsstichtingen van het primair onderwijs in Zuid-Limburg. Augeo foundation en de Provincie Limburg participeren in de samenwerking in een meer faciliterende rol.

Borgen en verder uitrollen Handle with Care

Vanuit de Beweging Limburg tegen Kinder mishandeling zijn een aantal jaar geleden 2 pilots Handle with Care gestart. De pilot in Maastricht is in 2019 van start gegaan. De gemeente Heerlen is reeds in 2017 gestart met Handle with Care. Ook in andere regio's in Nederland wordt Handle with Care uitgevoerd.

In september 2022 heeft de stuurgroep Handle with Care Zuid-Limburg plaatsgevonden naar aanleiding van een evaluatie van de pilot in Maastricht en Heerlen. Naar aanleiding hiervan heeft de stuurgroep aangegeven dat Handle with Care in de gemeenten Maastricht en Heerlen structureel geborgd moet worden. Daarnaast heeft deze stuurgroep aangegeven dat Handle with Care ook bij de andere Zuid-Limburgse gemeenten uitgevoerd zou moeten worden, mits deze hierbij willen aansluiten.

Vervolgens hebben alle Zuid-Limburgse gemeenten en de Zuid-Limburgse onderwijsstichtingen van het primair onderwijs aangegeven mee te willen doen aan Handle with Care. Veilig Thuis Zuid-Limburg (GGD) heeft aangegeven dat zij de taak Handle with Care willen uitvoeren voor Zuid-Limburg.

De sub-regio's Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek zijn gekoppeld aan de gemeente Maastricht met betrekking tot de financiering van Handle with Care. Leerplicht Sittard-Geleen voert Handle with Care uit voor de subregio Westelijke Mijnstreek, leerplicht Maastricht voor subregio Maastricht Heuvelland.

De Parkstad-gemeenten zijn met betrekking tot de uitvoering en financiering gekoppeld aan centrumgemeente Heerlen. Aangezien er in de 3 voornoemde sub-regio's in Zuid-Limburg aparte afdelingen leerplicht zijn, is afgesproken dat er voor iedere sub-regio een apart samenwerkingsconvenant wordt opgesteld.

In het samenwerkingsconvenant is het doel van de samenwerking, de verantwoordelijkheden van partijen en de afspraken over het delen van gegevens vastgelegd. Het voorstel is het samenwerkingsconvenant Handle with Care Maastricht Heuvelland aan te gaan.

2. Context

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Meldpunt Veilig Thuis, de Jeugdwet en voor de uitvoering van de Leerplicht. De Wmo 2015 en de Jeugdwet bieden de ruimte om maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp op een manier in te richten die bij de lokale situatie past én maatwerk mogelijk maakt. Handle with Care is derhalve een verantwoordelijkheid van het college.

In Zuid-Limburg is Handle with Care daarnaast opgenomen als prioritair thema in de uitvoeringsagenda van de regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis. De uitvoeringsagenda is vastgesteld door het college op 29 januari 2020. Hierin is de ambitie verwoord om Handle with Care uit te breiden naar de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. In de pilot gemeenten Heerlen en Maastricht is de werkwijze van Handle with Care doorontwikkeld en geëvalueerd.

3. Gewenste situatie

Convenant Handle with Care

Het convenant is deels een bestuursovereenkomst tussen de colleges en deels een gewone overeenkomst tussen de gemeenten en private partijen.

Op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) moet elke verwerking van persoonsgegevens een rechtmatige grondslag hebben die is opgenomen in deze Europese verordening. De belangrijkste grondslagen voor gemeenten zijn het verwerken van persoonsgegevens voor een wettelijke verplichting en de uitvoering van een taak van algemeen belang. Er bestaat geen wettelijke verplichting om gebruik te maken van Handle with Care.

Het bieden van directe en laagdrempelige ondersteuning, aan kinderen die dit nodig hebben zou kunnen worden beschouwd als een taak van algemeen belang. In de Wmo 2015 en de Jeugdwet is geregeld dat het verlenen van (maatschappelijke) ondersteuning en hulp aan haar inwoners een taak van de gemeente is. Beide bovengenoemde wetten bieden de ruimte om deze ondersteuning of jeugdhulp op een manier in te richten die bij de lokale situatie past én maatwerk mogelijk maakt. Handle with care past volgens ons in deze door de wetgever aan gemeente geboden beleidsruimte voor de uitvoering van haar publieke taken in het sociaal domein en de hiervoor noodzakelijke gegevensverwerkingen.

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft niet geadviseerd over deze werkwijze maar de VNG ondersteunt in haar memo van 28-3-2022 dit werkproces, indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Conform het advies van de VNG zullen daarom de door partijen aangewezen medewerkers slechts een beperkt aantal gegevens met elkaar delen via de beveiligde mail of mondeling contact (naam, geboortedatum en code handle with care). Deze naar individuele personen herleidbare gegevens zullen onmiddellijk worden vernietigd. De deelnemende partijen zullen dus geen Handle with Care registratie voeren maar uitsluitend statistische informatie over het aantal meldingen bijhouden.

Bovendien hebben de scholen hun gemeenschappelijke medezeggenschapsraden (GMR) om instemming gevraagd over deelname aan Handle with Care. De medezeggenschapsraden hebben allen ingestemd met de werkwijze van Handle with Care. De ouders worden daarnaast op een begrijpelijke wijze geïnformeerd over dit proces.

Er is door de gemeente Maastricht een Data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd voor het proces binnen de gemeente. Dat is een instrument om vooraf de privacy risico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. Uit de resultaten van de uitgevoerde DPIA volgt dat oneigenlijk gebruik van het onderwijsregister en uitsluiten en stigmatisering de belangrijkste risico's zijn. Om deze risico's te voorkomen of te beperken dienen de volgende maatregelen te worden genomen.

Met betrekking tot het in beperkte mate aanwezige risico op profiling/stigmatisering, beschikken scholen over checklists en handelingsprotocollen. Ook worden alle leraren getraind in de werkwijze van Handle with Care en op het gebied van steun bieden in de klas. In deze trainingsmodules wordt ingegaan op deze aspecten en hoe men hiermee moet omgaan.

Elke partij blijft verantwoordelijk voor de verwerkingen van persoonsgegevens die onder hun verantwoordelijkheid valt. In het convenant en bijbehorende werkproces is duidelijk beschreven wat de taken en verantwoordelijkheden zijn voor elke partij binnen Handle with Care, en hoe de rechten van betrokkenen wordt geborgd.

Het college wordt gevraagd om wethouder Bastiaans te machtigen om dit convenant namens de gemeente Maastricht te ondertekenen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

Handle with Care is geen wettelijke leerplichttaak, de rol van de gemeente om Handle with Care uit te voeren komt voort uit de WMO. De uitvoering van Handle with Care is wel bij leerplicht belegd.

Leerplicht voert sedert eind september 2019 Handle with Care uit in de vorm van een pilot voor de gemeente Maastricht. Met ingang van het schooljaar 2023 – 2024 wordt deze taak uitgebreid met de werkzaamheden van Handle with Care voor de Heuvelland-gemeenten. Naar schatting gaat het om het doorzetten van 80 Handle with care-signalen op jaarbasis aanvullend aan de HWC-signalen van Maastricht, ca. 100 per jaar. In totaal betreft het naar verwachting ongeveer 180 HWC-signalen voor Maastricht Heuvelland. Uitbreiding naar de Heuvelland-gemeenten vergt zeer beperkte extra personele (administratieve) capaciteit.

De leerplichttaak wordt voor de Heuvelland-gemeenten door de gemeente Maastricht uitgevoerd. Gemeente Maastricht wijst dan ook een Handle with Care functionaris aan voor de Heuvelland-gemeenten.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

		Omschrijving	I/S	Lasten			Baten		
				'23	'24	'25	'23	'24	'25
College- voorstel	A	Uitvoeringskosten Veilig Thuis Zuid-Limburg	S		€ 11				
	B	Uitvoeringskosten Leerplicht Maastricht Heuvelland	S		€ 5				
	C	Uitvoeringskosten Team Leren en Jongeren (Leerplicht Westelijke Mijnstreek)	S		€ 5				
		Totaal			€ 21				
Bestaande dekking	A	570681232 Subs Veilig Thuis Volwassenen (GGD)	S		€ 21				
		Totaal	S		€ 21				
Nieuwe dekking of tekort-melding									
		Totaal							

Collegevoorstel

Bedragen x € 1000

- A. De totale uitvoeringskosten van Veilig Thuis Zuid-Limburg voor de uitvoering van Handle with Care ten behoeve van het regio Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek bedragen, met ingang van het jaar 2024, € 10.950,00. Maastricht is als centrumgemeente voor het regiodeel Maastricht Heuvelland / Westelijke Mijnstreek verantwoordelijk voor deze kosten.

- B. De uitvoeringskosten van leerplicht ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot Handle With Care bedragen naar schatting € 10.000.
- C. Maastricht is in het kader van Handle with Care centrumgemeente namens de regio Maastricht Heuvelland/Westelijke Mijnstreek en de gemeente Heerlen namens de regio Parkstad. Beide centrumgemeenten ontvangen in dit kader rijksmiddelen in de vorm van een decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DU VO), waaruit de inzet in het kader van Handle with Care voor de gehele regio Zuid-Limburg wordt gefinancierd. Dit betreft in dit kader derhalve ook de uitvoeringskosten van leerplicht Sittard-Geleen, die Handle with Care uitvoeren voor het regiodeel Westelijke Mijnstreek. De uitvoeringskosten voor Handle with Care kunnen uit extra middelen die in de DU VO zijn gestort sedert 2020, worden gefinancierd. Deze middelen zijn mede naar aanleiding van onder meer een lobby van de Zuid-Limburgse gemeenten, aan de DU VO toegevoegd. Regionaal is afgesproken om deze middelen in te zetten voor regionale initiatieven op het gebied van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties, zoals Handle with Care. Hierbij is daarnaast afgesproken dat niet bestede middelen terugvloeien naar de regiogemeenten via Veilig Thuis Zuid-Limburg.

De voornoemde geormerkte regionale DU VO-middelen worden momenteel niet volledig ingezet en kunnen worden aangewend ter dekking van deze kosten. Door de inzet van regiomiddelen draagt iedere regiogemeente financieel bij, en heeft iedere regiogemeente ook baat bij de inzet van de maatregelen.

De uitvoeringskosten voor het jaar 2023 worden gedekt uit Provinciale middelen in de vorm van een subsidie, die hiervoor wordt aangevraagd. Dit is eerder bestuurlijk afgestemd in de stuurgroep Handle with Care. Over de toekenning van de subsidie vindt eveneens afstemming plaats.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

N.v.t.

11. Voorstel

1. Besluiten tot het aangaan van het Convenant Handle with Care Maastricht Heuvelland en het machtigen van wethouder Bastiaans om dit te ondertekenen;
2. De uitvoering van Handle with Care namens de gemeenten in Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek te financieren uit de structurele extra decentralisatie uitkering Vrouwenopvang.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Streven is dat alle scholen binnen de sub-regio Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek per 9 oktober 2023 met Handle with Care werken. Hiervoor is een plan van aanpak geschreven. Ten aanzien van uitvoering van dit plan van aanpak vindt er intensieve samenwerking plaats. Voor het primair onderwijs is een handleiding Handle with Care beschikbaar.

De uitvoering van het werkproces van Handle with Care wordt voortdurend gemonitord binnen een hiervoor aangestelde werkgroep waaraan alle betrokken partijen deelnemen. Indien noodzakelijk en/of wenselijk in verband met ontwikkeling wordt het werkproces bijgesteld.

De uitvoerbaarheid van het convenant wordt jaarlijks geëvalueerd. Wijzigingen en/of aanvulling van het convenant kan slechts plaatsvinden na gezamenlijke besluitvorming door de betrokken convenantpartners en zijn slechts geldig indien deze schriftelijk zijn vastgelegd door de partijen.